

MINISTROVO PISMO

Vesele igra v dveh dejanjih

Spisal dr. Josip Vošnjak

O s e b e :

Jurij Dremota, svetovalec v pekaju
Ana, njegova žena
Klara, njuna hči
Dr. Potekar, zdravnik
Bogomil Pravdič, notarski koncipijent
Matevž, sluga pri Dremetevih
Neža, kuharica
Telegrafski sluga

Dejanje se vrši v hiši Dremetevi v Ljubljani

Prva uprizoritev v Slovenskem gledališču v Ljubljani
(v dverani Nar. Čitalnice) 20. oktobra 1889.

Igrali se igralci (po vrstnem redu oseb zgoraj):
Sršen, Nigrinova, Gostičeva, Danilo,
Slavko, Perdani, Slavčeva, Verovšek ml.

Režiser: Ignacij B e r š t n i k.

Prvo dejanje

Sprejemnica pri Dremoti.

1. prizor.

Ana in Klara

ANA in KLARA sedita pri mizi in pleteta.

ANA : Bogomil in Bogomil in spet Bogomil! Ušesa me že bole od samega Bogomila! A vendar veš, da papa nikdar ne bo dovolil, da bi te snubil ta tvoj Bogomil.

KLARA : A jaz se ne udam. Prisegla sem zvestobo svojemu Bogomilu!

ANA (smehljaje): O, joj! Prisegla!

KLARA : Prisegla sem, da le njega, ali nikogar.

ANA : Beži no, pa bodi pametna! Ata ti je izbral ženina -

KLARA : Ah, tistega sladkega doktorja. Hahaha!

ANA : Da, da, tistega doktorja. Res, sladek je -

KLARA : Kakor medica!

ANA : Prijazen!

KLARA : Kakor trgovec!

ANA : Zgovoren!

KLARA : Kakor branjevka!

ANA : Nosil te bo po rokah.

KLARA : U - je!

ANA : Boljšega moža si ne moreš želeči!

KLARA : Nisem ga vredna tega možkega bisera. Zato ostajem pri svojem Bogomilu.

ANA : Ž e spet Bogomil! In ti veš, da ga ata ne more videti.

KLARA : Ata mu je varuh ter dolžan po zakonu, da zanj skrbi. O toliko tudi jaz vem o zakonih.

ANA : A dolžan mu ni dati svoje hčere.

KLARA : Zakaj ne, ako drugače ne more biti srečna!

ANA : Čemu se pričkavi? Ata te je obečal doktorju Potokarju.

KLARA : A jaz sem svoje srce poklonila Bogomilu.

ANA : Kaj vendar imaš z Bogomilom. Mari misliš, da se boše kedaj dokopal do svojega kruha? Da boše kedaj naredil tisti izpi

KLARA : Notarski? Da, da, naredil ga je in z dobrim uspehom.

ANA : Ož kod veš?

KLARA : Pisal je -

ANA : Pa ne tebi! Ti vendar ne koresponduješ z njim za mojim hrbtom? Klara, ko bi to storila -

KLARA : Ne jezite se mamica. Pisal je samo takrat, je pisal. Še danes se pripelje iz Gradca in prva pot mu bode k nam.

ANA : K nam? Ta bo lepa! Če ga zagleda ata!

KLARA : A kaj ima ata proti njemu? Tako ljubezniv je -

ANA : Kaj? Ali ne veš, kako sta^{se} sprla takrat, ko je prišel Bogomil v sokolski obleki?

KLARA : Spominjam se. Ata je vpil, da je star Kranjec - Bogomil pa, da je mlad Slovenec. - Moj Bog, ali naj bodo sami stari Kranjci na svetu? Meni je vsak mladi Slovenec ljubši, nego še toliko starih Kranjcev.

ANA ; Ti tega ne razumeš. Ata se jezi na vse novotarstvo. Zato je šel v pokoj in če se Bogomil res oglasi pri nas, slabo bo opravil!

2. prizor.

Prejšnji, Bogomil.

BOGOMIL (je pri poslednjih besedah odprl vrata in poslušal, stopi naprej): Slabo? Ali res ?

KLARA : Bogomil!

BOGOMIL (jej stisne roko): Klara, ali tudi ti misliš tako kakor tvoja mamica ? (Ami, kateri roko poljubi) Ne zamerite, gospa, da sem treščil v hišo, kakor kroglica v tarčo, da nisem razmanil svojega prihoda. Sam sem vam hotel povedati, da sem napravil izpit in da bodem v malo tednih notar. In potem, Klara, kaj praviš?

ANA : Čestitam. Veseli me, da ste dospeli do smetra. Pa -

BOGOMIL : Kaj, pa? S Klaro sva dogovorjena. Jeli?

KLARA : Dogovorjena, da, da! Ste-li čuli, mama?

ANA : In ata ?

BOGOMIL : Gospod varuh da bi ugovarjal ?

ANA : Da, da, ugovarja. Saj veste, kako sta se sprla ?

BOGOMIL : Kaj te? Politična strast ga vendar ne bode tako zaslepi-
la, da bi zabranil svoji hčeri in meni biti srečnima.

ANA : O, vi ga ne bodeste spoznali, kako se je izpremenil, odkar
nima več opraviti v uradu. Postal je hipo- hipo-,kake
že pravi doktor ?

KLARA : Hipohonder !

ANA : Da, da, hipohonder. Domišlja si vsakojake bolezni ter po-
šilja noč in dan po zdravnika.

BOGOMIL : Po katerega ?

ANA : Doktor Potokar je njegov zdravnik.

KLARA : In moj ženin!

BOGOMIL : Kaj vruga? Tvoj ženin? On se predrzne? Zadalil ga bodem!

ANA : Mirno, le mirno! Vedel se je prikupiti ateju, ker priterjuje
njegovim domišljijam in snabil je pri njen Klare.

BOGOMIL : Zdrobin ga na kosce, če se precej ne odreče.

KLARA : Odkar ta doktor zahaja k nam, puste je v hiši, da bi kar
zbežala.

BOGOMIL : K meni ?

KLARA : Porednež ! A kaj nam je početi ?

BOGOMIL : To je uganjka ! (Premišlja) Čakajta, svita se mi! Ali
mi bil gospod varuh sošelec justičnemu ministru ?

ANA : Omemil je že večkrat, da sta z ministrom bila skupaj na
dunajskem vseučilišču.

BOGOMIL : Dobro, moj načrt je gotov!

ANA : Kakšen načrt ?

BOGOMIL : Ne povem !

KLARA : Tudi meni ne ?

BOGOMIL : Obžalujem, tudi tebi ne. Tajnost smaguje !

KLARA : Povedati mi moraš !

BOGOMIL : Po srečni smagi !

ANA : Čujta, čujta ! Ata prihaja ! (Bogomilu:) Zdaj pa le strani,
da vas ne vidi, predná mu naznanim, da ste prišli.

BOGOMIL : Kedaj se smem vrniti ?

ANA : Poklicala vas bodem. Ti, Klara, pa v svojo sobo !

BOGOMIL : Ali je ne smem spremljati ?

ANA : Vi tod, (na kaže glavna vrata), ti pa tod ! (odpre stranska vrata. Kľaba odide.)

BOGOMIL : Z Bogom gospa ! Dobro opravite ! (Odide.)

ANA ; Idita, idita !

3. prizor.

Ana, Dremota, Matevž.

DREMOTA (vrat zavrt s debelo ruto, se prime za vrat in dela kakor človek, ki težke požira): Matevž !

MATEVŽ (za njim, nosi več knjig): Gospod ?

DREMOTA : Ali mi še doktorja ?

MATEVŽ : Obečal je, da pride takoj !

DREMOTA : Oj, oj! (vsede se v naslonjač). Daj mi hitro knjigo, daj !

MATEVŽ : Katere ?

DREMOTA : Ne tisto, kjer je rudeče znamenje. (Ko položi Matevž knjige na mizo:) Strašno, strašno !

MATEVŽ (da knjigo Dremoti)

ANA : Kaj pa ti je ?

DREMOTA : Kaj ? Kaj ? - Pa tako mrzle vprašuješ ? Smrt, smrt, gotova smrt !

ANA : Za Boga, kaj se ti je pripetilo ?

DREMOTA : Angina, krup, difteritis. Ne morem več požirati. Še nekelike ur in konec me bo. Doktor, kje je doktor ?

MATEVŽ : Ali naj letim še jedenkrat ponj ?

DREMOTA : Ne, čakaj! Sem stopi, Matevž ! Pogledaj mi spet v grlo. Take ! (Zija) Kaj vidiš ?

MATEVŽ : Vse rdeče, vse rdeče !

DREMOTA : Belih pik nisi videl ?

MATEVŽ : Belih pik po grlu ? Ha, ha, ha !

DREMOTA : Kaj se smeješ, ti esel ti, butasti ?

ANA : Ali na ti prinesem kave ?

DREMOTA : Kave ! Da mi bodo živci še bolj razdraženi ! Da, da ona vaša vražja kava, ona me je otrovala. (Ani) Ti si kriva vseh mojih bolezni, ti, nihče drugi.

ANA : Jaz ?

DREMOTA : Ti, ti ! Navlašč si kuhala prav močno, črne kave. Še po kosilu si mi jo silila, dokler mi ni strup razjedel vseh živcev.

ANA : Moj Bog ! Kaj si spet domišljaš ?

DREMOTA : Kave in alkohol. Nisi li čul, Matevž, kaj je pravil doktor ? Kava in alkohol sta najhujši strup človeku.

MATEVŽ : Da, da, kava in alkohol !

DREMOTA : Ti nikoli ne piješ kave ?

MATEVŽ : Jaz, gospod ? Nikoli, kedar je nimam !

DREMOTA : In alkohol, špirit, žganje, vino, pivo vse je strup. MATEVŽ, ali si tiste steklenice brinevca in slivevke pobral iz omare in slil ?

MATEVŽ : Izlil, gospod, izlil !

DREMOTA : Kam ?

MATEVŽ : KAM ? V svoje grlo !

DREMOTA : Grdi pijanec !

MATEVŽ : O, meni ne škoduje, gospod ! Želodec imam trden kakor podplat. Vino, pivo, žganje, vse pokenčavam le, da vam, gospod, ne dela kvare.

4. prizor.

Prejšnji, Neža .

NEŽA (s pletenico) : Gospa, kaj naj skuham za kosilo ?

ANA : Ali si že bila na trgu ?

NEŽA : Bila, bila ! Danes je pa na trgu kolera ---

DREMOTA (skeči pokenci, vrže knjige na tla in kriči) : Kolera, kolera, grozne ! Na trgu je že ! O, jaz je že čutim ! Ščiplje me, krč me lomi !

NEŽA : Kaj vam pa je, gospod ?

DREMOTA : Proč, proč, nesrečna ženska ! Ven, ven ! Matevž, brž po korbol. Škropi, polivaj mene, sebe, vse, vse !

MATEVŽ : Jej, jej ! Kolera, kolera ! (Odhiti)

ANA : Kaj pa je spet ? Pomiri se vendar !

NEŽA : Ali naj prinesem vroč pokrev ali vrečo epke ?

~~DREMOTA : Ali naj prinesem vroč pokrev ali vrečo epke ?~~

DREMOTA : Kolera ! - Po trgu že leže mrličí kakor snopi po polji.
Vsi črni, grozno, grozno !

NEŽA (k Ani) : Gospodu se blede !

DREMOTA : Kolike si že videla mrličev ?

NEŽA : Mrličev ? Kje ? Dames, hvala Bogu, še nobenega.

DREMOTA : Ali nisi rekla, da je že na trgu kolera ?

NEŽA : Kolera ? Hahaha ! Kolerab sem kupila na trgu !

DREMOTA : Koleraba ! In ti me tako strašiš, neumna ženska. Koleraba ? Da mi te besede ne zineš nikdar več !

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

MATEVŽ (prihiti z velike škropilnice) : Tukaj sem, gospod, tukaj !
Koga naj škropim ? Ali Neže ?

DREMOTA : Že dobro, že dobro ! Le postavi škropilnice v kot. Če jo le vidim, pa sem precej bolj miren. Karbol, da karbol, en ti konča vse bacile. Kolera, tifus, tuberkuloza, veš, da se te sami bacili, vsaka bolezen, le bacili, a karbol vse pekončava. Daj da ga oveham. Oj kake sladke diši, bolj nego vse dišave !

NEŽA : Vsa hiša že smrdi od daleč !

DREMOTA : Kaj ti umeješ ?

MATEVŽ : Kaj ti umeješ ?

DREMOTA : Pojdi, da te ne vidim. Kako si me prestrašila, da se mi treseje še zdaj vsi udje.

MATEVŽ : Pojdi, da te ne vidim, strašljivka !

NEŽA : Saj že grem ! Oba sta prismukajena ! (Odide).

5. prizor.

Prejšnji. Dr. Potokar. (brez Neže)

DR. POTOKAR : Gospod svetnik, vaše zdravje ?

DREMOTA : Slabo, slabo !

DR. POTOKAR : Angina se je polegla po ohlapkih ? Vaša žila ?

(Potegne ure iz žepa) Jedem, dva, tri

75 v minuti. Normalno. Jezik ? Ha, ha. Želodec ni še nič prav v redu.

DREMOTA : Želodec ? Že zdavnaj sem se bal. O, zdaj pa vem, rak, rak mi ga razjeda.

DR. POTOKAR : Ne bojte se ! Samo želodčni katár. V nekolike dneh ga odpravimo. (Obrne se k Ani:) Gospa, moj poklen ! In gospodična Klara ? Danes mi sreča ni mila, da ne vidim nje jasnega obličja.

ANA : V svoji sobi jej. Saj veste, da bolniki nimajo radi družbe in naš ata je najrajši sam.

DR. POTOKAR : Upam, da ga kmalu popolnoma ozdravimo.

ANA : Bog daj !

DREMOTA : Ali ste povedali, gospod doktor, kaj naj mi kuhajo ?

DR. POTOKAR : Vse natanko.

DREMOTA (k Ani) : Ti pa pomni ! - Kakšne bolezni razsajajo po mestu ?

DR. POTOKAR : Nič posebnega ! Tu in tam pri otrokih škarlatina.

DREMOTA : Škarlatina, hm, hm ! (Potegne Matevža na stran:) Matevž, ali nisi videl, da sem sinoči bil rdeč v lice ?

MATEVŽ : Kako pa ? Rdeči, rdeči ! Menda pa blede ?

DREMOTA : Rdeč ? In vroč tudi ? Koliko stopinj je kazal termometer ?

MATEVŽ (se praska za ušesi): Termometer ? Stopinj ? Petdeset ali šestdeset, ka-li ?

DREMOTA : Osel ! Potem bi bil že ali kuhan ali pečen ! Gospod doktor ! Ali škarlatina popada tudi odrasle ljudi ?

DR. POTOKAR : Le redkoma. Vendar ne mislite ?

DREMOTA : Sinoči bile mi je tako vroče in rdeč sem bil, kajne, Matevž ?

MATEVŽ : Rdeč ko rak !

DREMOTA : Čujte !

DR. POTOKAR : V vaši staresti ste varni škarlatine. Splah ste se popravili poslednje dni in prav krepki ste.

DREMOTA : Je-li res ? Meni se pa zdi --

DR. POTOKAR : Te se še sami ostanki starih bolezni. Matevž, poglejte v kuhinjo, ali je pripravljena juha za gospoda ?

MATEVŽ (odide)
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATEVŽ (odide).

DR. POTOČEKAR (ko Matevž odide): Gospod svetnik, tu spriče preljud-
beznive vaše gospe pomavljam svoje prešnje --

DREMOTA : A zaradi Klare ? V posebne čast mi je in tudi veselje,
da take vrl mož moje hči vredno spozna za svoje neveste.

DR. POTOČEKAR : Potem se preselim v vaše hiše in vselej bodem tu,
kadar bodete potrebovali moje pomoči.

DREMOTA : Vesel sem, prav vesel ! Ana pokliči vendar Klara ! Ali
si jej že povedala, ali pa vi, gospod doktor ?

DR. POTOČEKAR : Vse moje vedenje jej kaže, kako hrepenim združiti
se z njo.

DREMOTA : Kje pa je Klara ?

ANA : Poklicala jo bodem ! (Odide.)

DREMOTA : Torej se vam zdi, da sem bolj zdrav ?

DR. POTOČEKAR : Skeraj ekrevate popelnoma ! Kedar pa bodeva skupaj
v hiši, skrbel bodem, da se več ne pokvarite in da bode
dijeta zmerom prava.

6. prizor.

Prejšnja. Matevž.

MATEVŽ (nastopi z juho).

DREMOTA : Da, da, dijeta ! Mari mislite, da me pošlušajo ženske ?
Žafren v juhi, koper v prikuhi, dišave v močnatih jedeh,
s samim strupom me pitaje in potem bodi človek zdrav !
Kaj me, Matevž ?

MATEVŽ : Res je, kakor pribite ! Jaz pa moram vse pojesti, da ne
škoduje gospeu !

DR. POTOČEKAR : Le potrpite, da pridem jaz v hišo !

7. prizor.

Prejšnji. Ana in Klara.

ANA nastopi s KLARO.

DR. POTOČEKAR ((hiti h Klari): O, gospodična, kakor zefir iz obla-
kov prikazujete se vi nam zemljanom. Da bi mogel vedno
zreti v vaše angeljske obličje !

KLARA : Naveličali bi se ga.

DR. POTOKAR : Nikdar ! Dnevi bi mi tekli kakor izvoljencem v
raji.

KLARA : Preveč mi laskate !

DR. POTOKAR : Izrezov ne morem najti, da bi vlival vanje, kar mi
vre po prsih.

DREMOTA : Dobro, dobro ! Zdaj si pa podajte roki in delečita dan.

KLARA : Prosim vas, ata, da ostanem pri vas, vi ste belehni in
potrebni postrežbe.

DREMOTA : Baš zato bo dobro, da dobimo dekterja v hišo !

DR. POTOKAR (h Klari) : Ki bo zraven vas najsmrečnejši človek
na svetu.

KLARA (na stran) : In jaz najsmrečnejša žena !

DREMOTA (k Ani) : Do kedaj misliš, da bo vse pripravljeno ?

ANA : Take magle ne pojde !

DREMOTA : In zakaj ne ?

DR. POTOKAR : Čemu velikih priprav ? Jaz ne zahtevam drugega nego
le nje.

ANA : Vender, gospod dekter --

DREMOTA : Kaj vender ?

DR. POTOKAR : Umejem vas gospa ! V takih rečeh moramo se mi moški
vdati. Van izročam svoje usode in van, gospodična, svoje
srce. Gospod Dremota, veseli me, da se take magle popra-
vljate ! Pred večerom še pogledam k vam. Z Bogom, gospa!
(Klari) Z Bogom, angel moj ! (Poljubi jej reke in odide.)

8. prizor.

Prejšnji brez dr. Potokarja.

DREMOTA : Izvrsten zdravnik ! Ko bi njega ne bilo, ležal bi že
zdavnej v grebu. Kaj ne, Matevž ?

MATEVŽ : Oba bi še bila v krtevi deželi. On se spozna na belezni
kakor tat na kraje.

DREMOTA : In vselej pomaga !

MATEVŽ : Vselej pomaga !

DREMOTA (k danama) : Kaj pa vedve ? Zakaj take klaverni ? (H Klari)
Takšnega moža ! Vsa dekleta ti zavidajo !

KLARA : Rada ga jim prepustim !

DREMOTA : Kaj slišim ? Muhasta ?

MATEVŽ : Muhasta ?

DREMOTA : Molči, esel, kadar jaz govorim !

MATEVŽ : Gospod, juha bo mrzla.

DREMOTA : Odnesi jo !

MATEVŽ (odide).

DREMOTA (K Ani): Ti pa skrbi, da bo kmalu vse urejeno !

ANA : Saj se ne mudi take silno.

KLARA : Doktor lehke še čaka do svetega Nikolija.

DREMOTA : O poznam vaju ! Žal vama je, da bo ne ozdravil doktor.
Težke je čakati moje smrti. A čakali bodeda še !

ANA : Kaj ti spet blodi po glavi.

KLARA : Kako moreš take huče misliti ?

DREMOTA : Zakaj pa se vstajata ?

KLARA : Nikar me ne silite, ata ! Z doktorjem bi jaz ne mogla
biti srečna.

DREMOTA : Zakaj ne ? O, samo zaradi tega nečeš, ker jaz želim!

KLARA : Le nekaj časa še potrpite !

DREMOTA : Zakaj ? Še danes naj se določi dan !

ANA : E, saj ne gori !

DREMOTA : Zdaj pa še ti ! Pa mi že kujeta kake za hrbtom, da me
zdražita. (Trkanje). Kde spet prihaja ?

9. prizor.

Prejšnji. Bogomil. Za njim Matevž.

BOGOMIL (Ani): Vaš sluga ! (Klari) Srečen, da vas vidim ! (Dre-
moti) Gospod varuh, prihitel sem, da vam naznanim --

DREMOTA : Ti, ti ! Kakšen veter pa te je zanesel k meni ?

BOGOMIL: Napravil sem metarski izpit.

~~DREMOTA: Kaj ti govoriš, Bogomil? Metarski izpit? Ne in kaj?~~

~~BOGOMIL: Metarski izpit? Metarski izpit? Metarski izpit? Metarski izpit? Metarski izpit?~~
gospod varuh, poma-

DREMOTA : V rdeči srajci ?

BOGOMIL : Kaj mislite ?

DREMOTA : Ali te je že srečala pamet ?

BOGOMIL : Gospod varuh ?

DREMOTA : No, ali še pišeš tiste neslanesti v slovenske časnike ?

BOGOMIL : Kake neslanesti ?

DREMOTA : O, le petaji se, mi poznamo tiča !

BOGOMIL : Jaz, da bi kedaj - ?

DREMOTA : Ti, ti si nas smešil, da smo okeščeneli birekrati iz antediluvijanske dobe. No, sevé, taki skakači bodo ~~medrest učili nas,~~ medrest učili nas, -

BOGOMIL : Vi se varate, gospod varuh.

DREMOTA : Že dobro, saj te poznamo. Torej notarski izpit si naredil ? Mislil sem že, da boš večer koncipijent ! Ne in zdaj ?

BOGOMIL : Presil sem notarske službe in vi, gospod varuh, pomagajte mi lahke, da je dobedem.

DREMOTA : Jaz ? Kake ? Umirevljen sem in nihče se ne zmeni več za moje besede !

BOGOMIL : Ali niste bili sešelec na Dunaji gospodu justičnemu ministru ?

DREMOTA : Da, da, bila sva sešelca in nekaj mesecev sva celo skupaj stanovala. Ali ti misem še pravil, Matevž ?

MATEVŽ : Da, da, sešelci smo bili z ministrom in skupaj stanovali z njim.

DREMOTA : No ta čas mi še bil minister ! Bil je pohleven dijak kakor jaz, pa še sanjalo se mu ni, da bo kedaj sedel na ministerskem stolu.

BOGOMIL : In pozneje se nista več videla ?

DREMOTA : Ne, on je šel na sever, jaz na jug. Pozabil bi ga bil, da ne bi večkrat čital njegovega imena v političnih berbah. Jaz sem se ogibal politike, bil sem le uradnik. On se je naposled povzpел na visoke naste, jaz pa sem doživel svoja leta.

BOGOMIL : Ko bi ga bili opomnili sebe, gotovo bi vam bil rad pokazal svoje prijaznost. Presim vas, da bi mu pisali kratke pisence in ne priporočili za izpraznjeno notarske mesto na Kranjskem

DREMOTA : Jaz da bi pisal ministra ? Take visokemu gospedu ?

BOGOMIL : Svojemu sešelcu ?

DREMOTA : Kaj sešelec ? Viseki gospedje zabije prijateljev izsa svoje mladosti.

BOGOMIL : Gosped minister je jako vljuden in ne dvomim, da bi ga ne razveselilo vaše pismo, meni pa pomagalo !

DREMOTA : E, pusti me v miru !

ANA : Zakaj bi odrekal, če lahko steriš !?

KLARA : Zakaj ne bi pomagal Bogomilu !

DREMOTA : Ne zdaj pa še ženske ! Matevž, ali znaš latinski ?

MATEVŽ : Jaz latinski ? He, he, he ! Še ministrirati ne več.

DREMOTA : Nisi še slišal: Mulier taceat in ecclesia !

MATEVŽ : Mulier ? - Nikoli !

DREMOTA : Terej poslušaj! To znači : ženska, molči v cerkvi !

MATEVŽ : Ženska in molčati - ajej !

KLARA : Matevž, ke bi te slišala Neža ?

MATEVŽ (prst preke ustem) : Pst, pst !

BOGOMIL : Moje prošnje, gospod varuh, mi ne bodete odrekli ?

DREMOTA : Kaj te tebe briga ?

KLARA : Saj ste večkrat pravili, da ima varuh dolžnosti.

DREMOTA : Ali ne bodeš molčala ? Meniš, da se pisma ministrom tako čečkajo, kakor jih ti čečkaš svojim prijateljicam ? Pojdita vedve, pojdita, a ti Bogomil, počakaj, da stvar premislim !

ANA : Idivi ! (Odide s Klaro).

KLARA : Pa kaj me, ata, pisal bodeš ministru ... (odideti).

DREMOTA : Da bi te ! (Ke dami odideta) Matevž, potipaj mi žilo! Bojim se, da me bo spet hapadla kaka bolezen.- Ali čutiš, kako maglo bije ?

MATEVŽ : Jaz nič ne čutim !

DREMOTA : Gumpec, kod pa tiplješ ? Tu, tu ! Zdaj pa šteje na uri, kelike udarcev v minuti! (Gleda na druge stran.)

MATEVŽ (si drži ure na uho in šteje prav nagle): Jeden, dva, tri, štir, pet, šest - jaz ne merem šteti, take nagle bije.

DREMOTA (obrne se proti njemu): Kaj, take nagle? Grozno, grozno; še šteti ne moreš udarcev, praviš?

MATEVŽ (drža Dremoti ure na uho): Pa vi štejte, če merete.

DREMOTA: O ti priseda neumnica! Žilo, žilo šteji!

MATEVŽ: Te pa zna le deker!

BOGOMIL: Gospod varuh, vi se pač po nepotrebnem bojite za svoje zdravje.

DREMOTA: Ko bi ti čutil moje bolečine!

BOGOMIL: Zdravi ste videti, ko riba v vodi.

DREMOTA: Rdeče ~~je~~ jabelke, gnile v sredini!

~~BOGOMIL: Odkar sem vas poslednjič videl, niste se niti najmanj izpremenili.~~

~~DREMOTA: Jaz vem, kaj trpim. Kaj ne, Matevž?~~

MATEVŽ: Da, da, gnila sva v sredini!

BOGOMIL: Odkar sem vas poslednjič videl, niste se niti najmanj izpremenili.

DREMOTA: Jaz vem, kaj trpim. Kaj ne, Matevž?

MATEVŽ: O, mi vemo, kaj trpimo!

BOGOMIL: Ali smem vas zdaj presiti, gospod varuh, kratkega pisemca do gospoda ministra?

DREMOTA: Jaz, in pisati? Še prstev ne merem ganiti?

BOGOMIL: Ali dovolite, da vam bodem jaz za tajnika, vi pa samo podpisujete?

DREMOTA: Kaj bi rekel minister, ko bi mu ne pisal s svoje roke?

BOGOMIL: Razležil mu bodem, kako vas tare bolezen. Čutil bode usmiljenje do vas in te mi utegne še bolj pomagati!

DREMOTA: Misliš? Kaj naj storim?

MATEVŽ: Naj bode, pa pišimo ministru!

DREMOTA: Pa kako stilizovati? Iz vse svoje prakse ne poznim nobenega načina, kako pisati zasebno pismo gospodu ministru.

BOGOMIL : Prav kratke, par besedi. Dolgih pisem nihče rad ne čita - nego zaljubljenici.

DREMOTA : Torej piši, kar meniš.

BOGOMIL (usede se in piše): Vaša ekscelencija ! Vaš de smrti vam udani nekdanji sošolec drzne se vam priporočiti Bogomila Pravdiča, svojega varevanca, da bi se milestno najj ozirali pri imenovanju notarja za Kranjsko. Najponižnejši - Zdaj pa podpišite !

DREMOTA (usede se in mrmraje čita) : Vaša ekscelencija In ko bi se ne spomnil več mene ? Kakšna blamaža !

BOGOMIL : Bodite brez skrbi. Getovo se bode demislil tovariša svoje mladosti.

DREMOTA : Naj bode ! (Podpiše.)

BOGOMIL : Večna vam hvala ! In zdaj, gospod varuh, imam še jedno prošnjo.

DREMOTA : Kaj še ?

BOGOMIL : Pa da se ne bedete jezili ! Jaz in Klara -

DREMOTA : Ti in Klara ? Kaj ima Klara opraviti s teboj ?

BOGOMIL : Rada se imava in kadar bodem imenovan za notarja, prisil vas bodem nje in vašega blagesleva !

DREMOTA : Matevž, kaj me bode zadela ! Vse črne mi je pred očmi!

MATEVŽ : Ježeš, ježeš ! Kaj pa je ? Ali naj vas škrepim s karbolem?

DREMOTA : Nazaj s pismom do ministra, sem s njim !

BOGOMIL : Ne jezite se, gospod varuh ! Kakšna čast za vas, kadar vam prinesem edgever ministrov. Vaš sluga ! (Odide.)

DREMOTA : Matevž, za njim ! Vzemi mu pismo !

MATEVŽ : Kako naj ga dohitim, dolgočetca ?

DREMOTA : O, ti grdi slepar - take me varati !

MATEVŽ : Nas take varati, o ti slepar !

(Z a s t e r)

D r u g e d e j a n j e

Vrt za Dremetine hiše.

1. prizor.

Dremota, Matevž.

DREMOTA (stopa proti sredini vrta)

MATEVŽ (nese stol za njim in pod pazduho knjigo)

DREMOTA : Take ! Tu sem postavi stol v senco ! Ne, ne, ted prepihava ! O, že čutim, da me trga po udih ! Bolj na senco ! Ali tebi ne škoduje prepih ?

MATEVŽ : Prepih ? Kaj pa je to ?

DREMOTA : Tak veterček, ki piha skozi odprte okna ali vrata !

MATEVŽ : Poletti kaj dobre dene !

DREMOTA : Dobro ? Smrt ti lahke nakeplje. (Usede se) Daj mi knjigo. To ti je učeno berilo. Dokazuje, da se zrak, voda, Zemlja, da sva jaz in ti, da smo vsi polni glivic in bacilov.

MATEVŽ : Jaz ničesar ne vidim in ne čutim.

DREMOTA : Neumnož ! - Teda velika sreča. Karbol vse pekenča, bacile in glivice. Ali si škropil pred hiše ?

MATEVŽ : Take že diši okoli naše hiše od samega karbela kakor v bolnici.

DREMOTA : Erav, prav ! Mj̄ vsaj nihče ne bude zanesel kake bolezn̄i v hiše ! (Čita) Bacili in glive se ali škodljive ali neškodljive.

2. prizor.

Prejšnja. Bogomil.

BOGOMIL (počasi vstopi na nasprotni strani, zase): Pogum ! Zdaj velja ! In ako se spominja ministrove pisave, pa podveni, da je pismo pisano od njega ? Ne čez tolike let človek izpremeni svoje pisavo. Le pogum ! (Nagle pristopi, glasno) Gospod varuh ! Viktorija, viktorija !

DREMOTA (vskleni se pekenci): Kde take kriči ? O ti si, ti ! - Pa se predrzneš ?

BOGOMIL : Zakaj me ? Hitel sem k vam, da vam prvim naznanim velike čast, ki vas je doletela. Matevž, brž pokličič gospo in gospedično. Povej, da sem se vrnil z Dunaja. Prinesel sem svojeročne pisme gospoda ministra do svojega nekdanjega sošelca gospoda svetovalca Jurija Dremote. Hitro jima to naznani!

MATEVŽ : Pisme od ministra! (Odide.)

DREMOTA : Kaj praviš ? Njegova ekscelencija, da je sam pisal ?

BOGOMIL (petegne pisme iz žepa) : Sam, svojeročne vam, gospod varuh!

DREMOTA : Meni, minister ? Ke bede te slišeli v mestu, kake se bede čudili ! In moji tovariši, kake mi bede zavidali !

BOGOMIL : Vsi vas bede presili protekcije.

DREMOTA : O, naj le presije in si krivije hrbet ! Nebenemu ne storim nobene usluge, saj tudi meni ni nobeden kedaj bil uslužen. Torej minister sam ?

BOGOMIL : Da, da, s svoje roke !

DREMOTA : Povej vendar, kake je šlo ? Prav matanke !

BOGOMIL : Čakajte, da tudi gospa sliši ! Ravno prihaja. Klanjam se, milestiva !

3. pisar.

Rrejšnja, Ana, Klara, Matevž.

ANA : Že nazaj ? Hitro ste opravili.

BOGOMIL : In srečno ! (H Klari) Ali sem se tudi tebi vrnil prenašlo?

KLARA : Mati si domišljuješ, da sem štela dneve po tvojem ednedu?

DREMOTA (Bogomilu) : Tu sem stopi ! Tu sem ! In zdaj povej, kaj je rekel gospod minister, ke si mu bil izročil neje pisence ?

BOGOMIL : Saj veste, kake je pri gospedi, visoki gospedi. Cele ure sem čakal, predno sem bil na vrsti. Ke mi sluga pomigne, naj vstopim, popravim si hitre še evratnik in rokavice in hajd ! Že sem stal pred njega ekscelencije. "Vi ste ?" nageveril me je ! "Bogomil Pravdič, notarski koncipijent", ponižno odgeverim, "presil sem notarske službe." - "Ali je več presilcev ?" - Menim, da ne preveč." - "Vi ste prišli zdaj ?" - "In Ljubljane !" - Mi-

minister se malo zamisli in reče na pol glasno: "Bog ve, ali še živi?" - Kdo neki? Šine mi v glavo. Gotove se je vas spomnil. Brž potegnem vaše pismo iz žepa in ga od-
dam ministru, preseč, da bi ga milestno čital. Nekako
esupel odpre pismo in pogleda podpis. A zdaj, da bi vi-
deli, kako se mu je zasvetil obraz! "Dremota", vzklik-
nil je - "Jurij Dremota, ali še živi? Moj sešelec, moj
nepozabni prijatelj!"

DREMOTA : Nepozabni prijatelj je rekel! Čujte, čujte!

BOGOMIL : "Nepozabni moj prijatelj! O kako me veseli, da se obrača
de mene. In kaj želi?" - "Nič posebnega. Priporoča le ne-
je osebo vaši ekscelenciji, da se blagevolite na nje pri-
rati." - Minister čita pismo. "Ali ste mu sorednik?" -
"Ne, varuh mi je bil po očetovi smrti. Njemu se mi je za-
hvaliti za vse!"

ANA : To je bile lepe govorjane.

DREMOTA : No, no, take dobrikanje že poznamo! Nadalje, nadalje!

BOGOMIL : Minister je bil zdaj ves izpremenjen. Pomudil mi je

KLARA : ^{smedke.}
A-a!

DREMOTA : A-a!
ANA : A-a!

BOGOMIL : Da, smedke, in segel je še sam na mizo po vžigalice, da
sem si je užgal.

DREMOTA : Ni negoče! Minister tebi smedke?

BOGOMIL : In te vse spominjajoč se vas, godped varuh. Potem me je
vprašal, imate li redbine?

DREMOTA : In ti si odgoveril?

BOGOMIL : "Same jedne hčer, ekscelencija." - "In kolike je stara?"
- "Štiriindvajset let!"

KLARA : Oj ti lažnjivec! Od kedaj sem stara 24 let?

BOGOMIL : Ne zameri! Ves sem bil zmeten, da bi še zase me bil
vedel, kolike štejem let.

KLARA : A zame bi moral vedeti -

DREMOTA : Tiho, da slišim nadalje. Kaj potem?

BOGOMIL : Minister se je smehljajal in me pogledal tako šaljivo, da
sem bil še v hujših zadregah. "Torej hčer ima, in vi -
vam se mudi, da bi pestali netar, kaj ne, mladi prija-
tatelj? In tudi moj Jurij Dremota želi, da bede potem la-
hke naraka."

- DREMOTA : Kaj, kaj, peroka ? Jaz, da želim ? O ti petuhajenec !
- BOGOMIL : Ne jezite se ! Mari morem jaz za ministrove besede ?
IM kaj naj bi mu bil odgovoril ? Ali naj sem mu bil
rekel, da mi res ? S takim gospodom, te veste, ne more
človek goveriti takej take po domače. Priklenil sem se,
da bi se bil peslevil. A zdaj se je minister usedel k
pisalni mizi. "Čakajte, da pišem nekaj vrstic svojemu
staremu prijatelju !" Nagle je pisal, kuverteval in s
besedami : "Pozdravite mi ga prav srčno ! Morda se vidi-
mo v Ljubljani" - odslevil me je.
- DREMOTA : In pismo ?
- BOGOMIL : Tukaj je ! (Odda pismo.)
- DREMOTA : Kje pa se naečniki ?
- MATEVŽ : Tukaj, gospod, tukaj !
- BOGOMIL : Ako develite, prečitam jaz. (Vzame pismo in ga odpre.)
- KLARA : Nisem še videla ministrskega pisma. Kake neki piše ?
(Pogleda v pismo) O jej, nebene besede bi ne mogla
čitati !
- DREMOTA : O na tem ga poznam ! Slabe pisave je imel že takrat.-
Čujmo !
- BOGOMIL (čita) : Dragi moj stari prijatelj ! Tvoje ljube
pisence -
- DREMOTA : Čujte, čujte ! Tika me, kakor v študentskih letih !
- MATEVŽ : Jej, jej, minister nas tika !
- BOGOMIL (čita) : Tvoje ljube pisence me je silno razveselile.
Spomnila me je srečnih let mladosti, ki sva jih skupaj
preživela. Bili so krasni časi -
- DREMOTA : Da, da, krasni časi !
- BOGOMIL (čita) : - ki se nikdar ne vrnejo več. Tvojim željam -
le razdedni jih - vselej rad ustrezem in obšalujem le,
da si se dal upskojiti, lehke bi se bil pospel do vi-
šjega mesta - tvojim talentom in tvoji pridnosti pri-
mernega -
bil
- DREMOTA : Kō bi te poprej vedelo nekaj let bi še lahke bil vlekel.
- MATEVŽ : Škoda, da nismo vedeli poprej, pestali bi bili še višji
svetnik !

BOGOMIL (Čita) : Mladega moža, katerega priporočam, imenoval
bodem za notarja. (Geveri) Živijo, gospod minister,
živijo !

DREMOTA : Veseli me, da je moja beseda velike veljala.

BOGOMIL : Večna vam hvala !

ANA : Čestitam !

BOGOMIL : In ti Klara, ne čestitaš ?

KLARA : Meni je zoperna vsaka protekcija. Kder po svojih zaslugah
ne dobi službe, ampak le ~~priporočilih~~ po priporočilih,
ni dosti vreden.

BOGOMIL : O golobčica ! Kde se meni za zasluge ? Prvo je pretek--
čija !

DREMOTA : Čitaj, čitaj !

BOGOMIL (Čita) : "Mladenič" - te sem jaz - "mi ugaja" - Bog živi
ministra ! - "in vreden se mi zdi, da ga sprejmeš v sve-
je redbine".

DREMOTA : Oho, kaj pa te pomeni ? V moje redbine ? Pa me, da
misli -

BOGOMIL : Pravil sem vam že, kako čudno je geveril gospod mini-
ster -

DREMOTA : To je spet tvoja spletkarščina ! Ne, ne iz te meke ne bo
kruha.

MATEVŽ : Da, da, iz tega kruha ne bo meke.

BOGOMIL : Ali morem jaz za te, da se mi zdi vreden ?

DREMOTA : Vreden ali ne, Klara je oddana !

KLARA : Proti ministrovej velji me vendar ne bodeš silil.

DREMOTA : Matevž, kako sem rekel ? Mulier -

MATEVŽ : Mula klezijat in taca.

DREMOTA : Osel ! (Bogomilu) Konec, konec !

MATEVŽ : Kakšen konec ?

DREMOTA : Koniec pisma ! Čitaj, čitaj !

BOGOMIL (Čita) : - da ga sprejmeš v svoje redbine. Ako mi
naznaniš dan -

DREMOTA : Kateri dan ?

BOGOMIL : Minister pač misli dan potoke !

DREMOTA : Lepe smešnjave si mi naredil !

BOGOMIL : Le čujte ! (čita) Ako mi nazvamiš dan ter mi bede depu-
ščala opravila, pripeljem se sam, da se s teboj peveselja.
Spomnila se bedeva prelepe debe mladosti. Tvoje i. t. d.

ANA : Minister da bi nas obiskal ? Kaka čast !

MATEVŽ : Jej, jej, minister v naši hiši.

DREMOTA : Zares izredna čast. Blage duša, ti se nisi izpremenil.
Ti me zatajuješ svojega prijatelja, čeprav si minister,
a jaz le pohleven, upekojen uradnik. V svoji hiši te
pozdravljati, večjega veselja si ne morem misliti. In
kaj bi potoke v mestu ? Vsa Ljubljana bi se čudila !

MATEVŽ : In še kako !

ANA : Pa s čim bi mu pestregla ?

KLARA : Kaj neki rad je, gospod minister ? Ti ata moraš vedeti.
Saj sta menda včasih skupaj obedvala.

DREMOTA : Večkrat. Pa študentja niso izbirčni ! Vsaka jed nam je
šla v slast. Imeli smo zdrave zobe in zdrave želodce.
Toda čakaj ! Spominjam se, da sem nekoč dobil mesnih
klebas z doma in jedel jih je sedajki minister s pra-
ve slastjo !

ANA : Domače mesne klebase !

KLARA : O ž njimi pa že pestrežemo .

MATEVŽ : Lejte me, klebase in kislo zelje. Boljše jedi še cesar
nima na svoji mizi. Kaj ne bi dišale ministru !

BOGOMIL : Gospod varuh ! Zdaj vam je prilika, da ministra dobite
pod svoje strehe, samo teba deločiti dan.

DREMOTA : Ne, ne, svoje besede ne morem prelomiti dekterju.

MATEVŽ : Mi ostanemo než-beseda !

ANA : Pa če Klara neče ?

DREMOTA : Tudi ti v zareti ?

BOGOMIL : Kaj si bi mislil minister, če take prezirate njegovo
nežje želje !

KLARA : Ne bede ga k nam ! In jaz bi tako rada goverila z njim !

MATEVŽ : Jaz pa bi morda snažil čevlje, da bi se svetili ke sonce !

ANA : Zakaj se braniš ? Pomisli, minister v naši hiši !

MATEVŽ : V naši hiši minister !

DREMOTA : Ne bedite sitni ! Kje pa imaš pismo ?

BOGOMIL : Zakaj ?

DREMOTA : Daj, da shranim ta častni spomin visokega svejega prijatelja !

BOGOMIL ; Taki gospodje nimajo radi, da se kažeje njihova pisma.

DREMOTA : Daj, daj ! Kaj se obetavljaš ? Jaz že vem, kako se vesti !

BOGOMIL (da pismo) : Nate ga !

DREMOTA : Zdaj pa odidite ! (Pogleda na ure) Ob tem času prihaja moj dektor ! Danes sicer ne čutim nobenih bolečin. Že dolgo mi ni bile tako dobre !

BOGOMIL : Te je storile ministrove pisme !

ANA : Idimo ! (Odide s Klare in Bogomilom.)

4. prizor.

Dremota, Matevž.

DREMOTA : Kaj praviš, Matevž ? Minister in meni pisati ?

MATEVŽ : Jej, jej, taka velika žival -

DREMOTA : Zarebljenec !

MATEVŽ : Ne zamerite, tako velik gospod !

DREMOTA : Kako se bodo vsi začudili ! In dektor, kako bo gledal !

MATEVŽ : Ravno prihaja !

5. prizor.

Prejšnja. Dr. Potekar.

DR. POTOKAR : Na vrta, gospod svetovalc ? Prav, prav ! Sveži zrak vam bo dobre del. Le prepriha se pazite !

DREMOTA : Čuj, Matevž, ali ti misem pravil, prepriha se varevati. Hvala Bogu, Danes sem prav dober.

MATEVŽ : Da, da, zdravi smo ko riba in peli bi ko ptiči v zraku !

DR. POTOKAR : To rad slišim !

DREMOTA : Nemadno veselje sem doživel. Tebe pisme pogledjte. Kaj mislite od tega je ?

DR. POTOKAR : Ne vem !

DREMOTA : Čujte, gospod minister - moj bivši sošolec na vseučilišču, mi je pisal sam, svojeročno !

MATEVŽ : Minister nam je pisal s svoje reke !

DR. POTOKAR : Res ? (Vzame pisme in ga gleda.)

DREMOTA : Res, res ! Le pogledjte podpis !

DR. POTOKAR : Svojeročno od ministra, pravite, hm, hm !

DREMOTA : Vi dvomite ?

DR. POTOKAR : Šele pred nekaj dnevi sem videl ministrov podpis pri nekem prijatelju, a bil je le male temu podoban. In kdo vam je prinesel te pisme ?

DREMOTA : Bogomil Pravdič, saj ga poznate, moj varovanec !

DR. POTOKAR : Pravdič ? O da, poznam ga. Če se ne motim, videl sem ga pred nekaj dnevi.

DREMOTA : Te ni mogoče ! Bil je na Dunaji, odkoder se je šele včeraj vrnil. Tam se je predstavil ministru, mojemu sošolcu in izročil mu neke pisance. Priporočil sem mladega človeka ministru v milesti.

DR. POTOKAR : In Pravdič vam je prinesel svojeročne odgeve ministrov ?

DREMOTA : Odgeve in mnoge pozdravev. Še celo obiskati me hoče minister.

DR. POTOKAR : To bi bila velika čast. In vi verjamete, da je vse resnično ?

DREMOTA : Zakaj ne bi bile ? Zakaj bi se minister ne spominjal prijatelja iz študentskih let ? In ta pisava - pa čakajte, prikažite saj imam neke njegove podpise na nekem dekretu. Brž grem iskat !

DR. POTOKAR : Ne trudite se ! Vsaka razdraženost škoduje vašim živcem. Čemu bi se razburjali. Jaz verjamem, da je to pismo ministrove in stvar je pri kraju !

DREMOTA : Ne, ne, veš sum ne vzmemirja. Tudi meni je do resnice. Presim, male potrpite. Precej se vrnem ! (Odide.)

6. prizor.

Dr. Potekar, Matevž.

DR. POTOKAR : Matevž, poslušaj !

MATEVŽ : POSLUŠAM, gospod !

DR. POTOKAR : Tu imaš en goldinar in zdaj mi povej natanko, kaj se je zgodilo v hiši.

MATEVŽ : Tisti mladi gospodič je priskakal na vrt in prinesel pismo od ministra ! Jej, jej, to je bil šunder ! Gospod, gospa, gospodična, vsi smo kar zijali v pismo !

DR. POTOKAR : Pa kaj je med tem mladim gospodom in Klare ?

MATEVŽ : Kaj bi neki bile ? Rada se gledata ! Ha, ha, ha !

DR. POTOKAR : Ti veš, da sva se zaradi Klare že dogovorila s gospodom. On bude ostal mož-beseda !

MATEVŽ : Mož-beseda ostanemo, kajpada !

DR. POTOKAR : Kde neki bi prebijal vse te sitnosti s tvojim gospodom ? Vsak dan si domišlja druge bolezni. No kaj ga pa danes spet boli, ali peče, ali grize ?

MATEVŽ : Bacili ali gljive ?

DR. POTOKAR : V glavi jih ima bacile, v možganih ! Tu-le (kaže na čelo) ! Tu se mu suče jedno kolo preveč. Zdrav je ko ščuka, spi ko medved in je ko volk.

MATEVŽ : Zakaj mu pa ne poveste, da je zdrav ?

DR. POTOKAR : Zakaj ? O sancta simplicitas ! Ne čakaj, ko bodem jaz zopovedoval v hiši, potem bo druga pela. Potem izbičem starcu muhe iz glave, in zdaj še ta smešnost ! Njemu da bi pisal minister ? Pa kje je tako dolgo in kje je Klara ?

7. prizor.

Prejšnja. Dremota.

DREMOTA : Našel sem podpis. Podobna sta si ko jajce jajcu. Kdo bi se tudi predrznil, da bi pomarejal spise ?

DR. POTOKAR : Torej ste uverjeni, da je pismo od ministra ?

DREMOTA : Popelnoma! In te me tako veseli, da sem se ves pomladil. Nebene bolezni ne čutim več.

DR. POTOKAR : Te se sterilna moja poslednja zdravila. Matevž, ali si jih dajal gospodu, kakor sem ti bil ukazal ?

MATEVŽ : Natanke vsacih deset ur po dve kapljici !

DR. POTOKAR : Vsaki dve uri po deset kapljic !

MATEVŽ : Deset in dve, to je pač vseeno !

DREMOTA : Zdaj me bo treba nebemih zdravil več.

DR. POTOKAR : Aj, aj, gospod svetovalc ! Nikar preveč ne upajte svojemu zdravju ! Še ste slabi !

DREMOTA : Hvala vam za vašem trudu. Kadar spet zbolim, presim vas -

DR. POTOKAR : Ni treba presiti ! Največje veselje mi je, ako vam merem postreči s svoje vednostje.

DREMOTA (na stani) : Lizum ! (Potekarju) Poznam vaše požrtvalnost. Nečem vas nadrževati, kerimate geteve še mnoge vizit !

DR. POTOKAR : Da, da, na vseh kancih in krajih. Rad bi še pozdravil gospodično Klare.

DREMOTA : Ni še menda opravljen. Izročil jej bodem jaz vaše pozdrave !

DR. POTOKAR : Torej z Begem ! (Odide.)

DREMOTA : Z Begem ! - Matevž, hitro mi pokliči gospe, Klare in Begemila !

MATEVŽ (odide.)

8. prizor.

Dremota sam.

DREMOTA (ko odide Matevž) : Bacile v glavi ! Jedne kole preveč ! V domišljiji da sem belan. In takemu človeku brez vesti in usmiljenja bil sem izrečen. Dobro da sem ga spoznal. Spravil bi me bil pod grude. Kamer pogledam, same hi-novstve ! Tudi te ministrove pisme. Od jeze se tresem, da si fantalin upa, take me voditi za nos ! Mari misli,

da sem slep in da ne znam ločiti penarejene od prave pisave ? O zaseliš mu je bodem, da bude ponnil današnji dan ! Že prihajajo, dobre !

9. prizor.

Dremota, Ana, Klara, Bogomil, Matevž.

DREMOTA (Bogomilu): Tu sem stopi, mladi gospodič, tu sem !

BOGOMIL : Kaj želite, gospod varuh ?

DREMOTA : To pismo je pisal sam gospod minister ?

BOGOMIL : Kde pa drug ?

DREMOTA : Vpričo tebe ?

BOGOMIL : Vpričo mene !

DREMOTA : In sam podpisal ?

BOGOMIL : Sedel je pri pisalni mizi, jaz pa sem pušil svedke, katere mi je bil ponudil.

DREMOTA : No, seveda ! Ministri kancipijentem penujajo svedke!

BOGOMIL : Te je sterilo vaše pismo ! (zase) Vender ne sluti ?

DREMOTA : Velika mi čast, ko bi te bile resnične, he ?

BOGOMIL : Kaj menite ?

DREMOTA : Pogledaj ta podpis ! (Potegne dekret iz žepa.) Ta je od ministrove roke ! In zdaj primerjaj te-le kljuke ! (kaže pismo) Podpisa sta si podobna kakor latinščina kitajščini. Ali ne ?

BOGOMIL : Jaz ne vidim nobene posebne tazlike. Takrat je pač minister bil še mlajši -

DREMOTA : Jedno leto !

BOGOMIL : V enem letu pa človek lahko močno izpremeni svojo pisavo.

DREMOTA : Zdaj pa je dovolj tvoje neslane šale !

ANA : Kaj, šalil da bi se bil z nami ?

KLARA : Te ni lepo !

BOGOMIL : Kde pravi ? Kar je res, je res ! In kar je pisal minister, je pisal !

DREMOTA : Kakšna predrznost ! Tu-le imaš pismo in shrani si ga v spomin in svarilo. Moja hiša pa ti je odslej zaprta.

BOGOMIL : Gospod varuh, krivično me sedite. Kar sem steril, steril sem iz ljubezni do Klare -

DREMOTA : Ljubi vruga, pa ne moje hčere !

BOGOMIL : Ko bodem imenovan za notarja -

DREMOTA : Tebe da bi kdo imenoval za notarja ? Beži, beži !

BOGOMIL : Upsal sem, da mi ne odrečete Klare, ko bodem notar.

DREMOTA : Pusti me v miru !

BOGOMIL : Vendar ne mislite na onega dekterja ?

KLARA : Dekterja pa že ne. Nikdar z njim pred altar.

ANA : Dragi mož !

DREMOTA : Aha, zdaj sem dragi mož. Drugače pa vam je tolike do mene, kakor kukavici za svoje sladice.

ANA : Krivičen si ! Ali ne sterim vsega, kar želiš ?

BOGOMIL : Ne bedita neusmiljeni in ne ustavljajte se moji sreči in Klarini.

DREMOTA : Za Klarino srečo prepuščaj skrb meni !

MATEVŽ : Njena sreča je naša skrb. Dekter Petekar -

DREMOTA : Molči o dekterji !

KLARA : Čuj, Matevž, molči o dekterji !

MATEVŽ : Zdaj pa res ne vem, kje mi je glava !

KLARA : Med pleči, le potiplji se !

BOGOMIL : Gospod varuh, s čim sem se pregrešil, da me tako odganjate od hiše ?

DREMOTA : In ti še vprašuješ ? Pojdi, pojdi !

ANA : Prizanesi mu ! Mladost je nepremišljena !

KLARA : Ne huduj se, sta !

ANA : Kadar bo res imenovan za notarja, zakaj bi potem branili ?

DREMOTA : Notar, notar ! Jaz niti ne verjamem, da je naredil izpit.

BOGOMIL : Hitim po spričalo, da se uverite.

DREMOTA : Ne dobro, kadar bodeš notar, potem -

ANA : Potem ?

KLARA : Potem, ata ?

DREMOTA : Bodemo videli.

MATEVŽ : Vederemo.

10. prizor.

Prejšnji, telegrafski sluga.

TELEGRAFSKI SLUGA (pristopi): Ali mi tu gospoda Bogomila
Pravdiča ?

DREMOTA, ANA, KLARA, MATEVŽ : Telegram ?

BOGOMIL (pôdpiše in odpre telegram): Živije, živije !

TELEGRAFSKI SLUGA (odide)

DREMOTA : No, kaj spet kričiš ?

BOGOMIL (ôita) : Dunajski uradni list objavlja, da je pravese-
dni minister imenoval notarskega kancipijenta Bogomi-
la Pravdiča za notarja na Kransjken! - Gospod varuh,
rekli ste, kadar bodeš notar, potem -

DREMOTA : Bodemo videli !

MATEVŽ : Vederemo !

BOGOMIL : Zdaj sem notar ter vas prosim slovesno vaše hčere
Klare.

ANA : Zdaj je notar.

KLARA : Jeli, zdaj me bodeš odrekel ?

ANA : Spomni se njegovega očeta in matere, katera že obo poôči-
vata v grebu. Bili smo skupaj kakor jedna družina.
Kô bi še živela, veselila bi se z nami današnjega
dneva.

DREMOTA : No, ne, saj ne pravim, da bi ne smel več v naše
hiše. Tvej oče, Bogomil, bil je res poštenjak, ja-
dini moj pravi, iskreni prijatelj. Izročil mi je
tebe še na smrtni postelji, naj te vzgajam. Izpol-
nil sem, te mi potrja moja vest, svoje dolžnost.

BOGOMIL : Sterili ste več nego svoje dolžnost. Naredili ste iz
lahkemiselnega človeka resnega moža. Brez vas bi izgub-
ljen blodil po svetu. Vedno vam bodem hvaležen. (Polju-
biti mu hoče roko.)

DREMOTA : Pusti,пусти !

KLARA (od druge strani prime ga za roko) : Dragi ata !

DREMOTA : Ne bedita medležna !

MATEVŽ : Dekter Petekar že ima besedo !

DREMOTA : Kde ? Dekter Petekar išče naj si belnikev v drugi hiši.

MATEVŽ : Ka-aj ?

BOGOMIL : Gospod varuh !

KLARA : ~~Mašxntax~~ Ata, maš ljubi ata !

DREMOTA : Že vidim, da se moram udati. Ana in ti tako lahko daješ
od sebe edino hčer ?

ANA : Ker vem, da bedeta srečna, kakor sem jaz bila s teboj !

DREMOTA : Res, res ! (Poda jej roki) Srečno in složno sva živela
vse dni. Daj Bog, da bedeta tudi vidva v starosti se
rada spominjala preteklih dni. Bog vaju blagoslevi !

BOGOMIL : Živijo minister in njegove pisme !

KLARA : MELČI, melči !

(Zaster)

K o n e c .